

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 119/23

V Lucemburku dne 12. července 2023

Rozsudek Tribunálu ve věci T-8/21 | IFIC Holding v. Komise

Tribunál potvrdil rozhodnutí Komise, kterými se společnosti Clearstream Banking AG povoluje vyhovět americkým sankcím uloženým Íránu

Tribunál zamítl žalobu společnosti IFIC Holding, německé společnosti, jejíž akcie jsou nepřímo vlastněny íránským státem

V roce 2018 odstoupily Spojené státy americké od dohody o íránském jaderném programu, jež byla podepsána v roce 2015 a jejímž cílem je kontrolovat íránský jaderný program a zrušit hospodářské sankce uvalené na Írán. V důsledku tohoto odstoupení Spojené státy znovu uvalily na Írán a na osoby uvedené na seznamu sankce na základě Iran Freedom and Counter-Proliferation Act of 2012 (zákon z roku 2012 o svobodě a boji proti šíření zbraní v Íránu)¹. Od tohoto data je opět každé osobě zakázáno udržovat obchodní vztahy s osobami uvedenými na tomto seznamu SDN mimo území Spojených států.

V návaznosti na toto rozhodnutí přijala Unie za účelem ochrany svých zájmů nařízení v přenesené pravomoci 2018/1100², kterým se mění příloha nařízení č. 2271/96³ uvedením zmíněného amerického zákona z roku 2012 o svobodě a boji proti šíření jaderných zbraní v Íránu. Posledně uvedené nařízení, jehož cílem je zajistit ochranu proti extraterritoriálnímu uplatňování zákonů, jejichž výčet je obsažen v jeho příloze, zakazuje zejména dotčeným osobám⁴ vyhovět dotčeným zákonům nebo opatřením na nich založeným (čl. 5 první pododstavec), ledaže jí k tomu Evropská komise udělí oprávnění, pokud by nedodržení těchto zahraničních právních předpisů vážně poškodilo zájmy osob, na které se vztahuje uvedené nařízení, nebo zájmy Unie (čl. 5 druhý pododstavec). Unie rovněž přijala rovněž prováděcí nařízení 2018/1101, kterým se stanoví kritéria pro použití uvedeného čl. 5 druhého pododstavce nařízení č. 2271/96⁵.

IFIC Holding AG (dále jen „IFIC“) je německá společnost, jejíž akcie vlastní nepřímo íránský stát a která vlastní podíly

¹ Specially Designated Nationals and Blocked Persons List (seznam výslovně identifikovaných státních příslušníků a osob, jejichž aktiva jsou blokována, dále jen „seznam SDN“).

² Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1100 ze dne 6. června 2018, kterým se mění příloha nařízení Rady (ES) č. 2271/96 o ochraně proti účinkům právních předpisů přijatých určitou třetí zemí uplatňovaných mimo její území, jakož i proti účinkům opatření na nich založených nebo z nich vyplývajících (Úř. věst. 2018, L 199 I, s. 1).

³ Nařízení Rady (ES) č. 2271/96 ze dne 22. listopadu 1996 o ochraně proti účinkům právních předpisů přijatých určitou třetí zemí uplatňovaných mimo její území, jakož i proti účinkům opatření na nich založených nebo z nich vyplývajících (Úř. věst. 1996, L 309, s. 1; Zvl. vyd. 10/01, s. 75), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 37/2014 ze dne 15. ledna 2014, kterým se mění některá nařízení týkající se společné obchodní politiky, pokud jde o postupy přijímání určitých opatření (Úř. věst. 2014, L 18, s. 1), jakož i nařízení v přenesené pravomoci 2018/1100 (dále jen „nařízení“).

⁴ Osobami uvedenými v článku 11 nařízení č. 2271/96 jsou zejména fyzické osoby, které mají bydliště v Unii a jsou státními příslušníky členského státu, a právnické osoby zřízené v podobě korporace v Unii (čl. 11 body 1 a 2).

⁵ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1101 ze dne 3. srpna 2018, kterým se stanoví kritéria pro použití čl. 5 druhého pododstavce nařízení Rady (ES) č. 2271/96 o ochraně proti účinkům právních předpisů přijatých určitou třetí zemí uplatňovaných mimo její území, jakož i proti účinkům opatření na nich založených nebo z nich vyplývajících (Úř. věst. 2018, L 199 I, s. 7).

v různých německých podnicích, z jejichž titulu má nárok na dividendy. Clearstream Banking AG je jedinou bankou s povolením depozitáře cenných papírů v Německu. Po zařazení společnosti IFIC v listopadu 2018 na seznam SDN Spojenými státy společnost Clearstream Banking přerušila vyplácení dividend společnosti IFIC a zablokovala je na odděleném účtu. Dne 28. dubna 2020 přijala Komise v návaznosti na žádost Clearstream Banking o udělení oprávnění ve smyslu čl. 5 druhého pododstavce nařízení č. 2271/96 prováděcí rozhodnutí C(2020) 2813 final, v němž této bance udělila oprávnění, aby vyhověla některým zákonům Spojených států, pokud jde o cenné papíry nebo finanční prostředky žalobkyně, na dobu dvanácti měsíců (dále jen „sporné oprávnění“). Toto oprávnění bylo následně v letech 2021 a 2022 obnoveno prováděcími rozhodnutími C(2021) 3021 final a C(2022) 2775 final⁶ (dále jen „napadená rozhodnutí“). V této souvislosti se společnost IFIC na základě článku 263 SFEU domáhala, aby Tribunál zrušil rozhodnutí, která Komise přijala na základě žádosti společnosti Clearstream Banking, která vstoupila do řízení jako vedlejší účastnice.

Tribunál, který žalobu společnosti IFIC zamítl, v této souvislosti rozhodoval o některých dosud neřešených právních otázkách týkajících se nařízení č. 2271/96. Má zejména za to, že napadená rozhodnutí nemají zpětný účinek a že se Komise nedopustila nesprávného posouzení tím, že nezohlednila zájmy žalobkyně ani nepřezkoumala, zda existují jiná méně omezující opatření. Tribunál rovněž konstatoval, že omezení práva žalobkyně být vyslechnuta Komisí v rámci přijímání uvedených rozhodnutí bylo nezbytné a přiměřené s ohledem na cíle sledované nařízením č. 2271/96.

Závěry Tribunálu

Tribunál má zaprvé za to, že napadená rozhodnutí nemají zpětný účinek, jelikož jasně uvádějí, že jsou platná ode dne jejich oznámení a po dobu dvanácti měsíců⁷. Z toho vyplývá, že sporné oprávnění nemá zpětný účinek a nevztahuje se na jednání, k nimž došlo před datem nabytí platnosti napadených rozhodnutí, ale pouze na jednání, k nimž došlo od tohoto data.

Zadruhé, pokud jde o žalobní důvod žalobkyně založený na nesprávném posouzení, podle kterého Komise zaprvé nezohlednila její zájmy, ale pouze zájmy Clearstream Banking, Tribunál rozhodl, že Komise takovou povinnost neměla. Poznává totiž, že v nařízení č. 2271/96⁸ je stanoveno, že udělení oprávnění vyhovět zákonům uvedeným v příloze je podmíněno tím, že nedodržení těchto zákonů by vážně poškodilo zájmy osoby žádající o oprávnění nebo zájmy Unie, ale toto ustanovení nezmiňuje zájmy třetích osob, na které se vztahují omezující opatření třetí země. Tribunál učinil totéž konstatování, pokud jde o nekumulativní kritéria uvedená v prováděcím nařízení 2018/1101⁹, která musí Komise vzít v úvahu při posuzování žádosti o povolení. Mimoto ze žádného z dotčených kritérií nevyplývá povinnost poměřovat zájmy třetí osoby se zájmy žadatele nebo Unie. Dále, i když je zajisté možné, že se na třetí osobu, na kterou se vztahují omezující opatření, vztahuje nařízení č. 2271/96¹⁰, a může se tak na ni vztahovat působnost některých ustanovení tohoto nařízení, nemůže taková okolnost v rámci uplatnění výjimky stanovené v čl. 5 druhém pododstavci uvedeného nařízení vést k zohlednění jiných zájmů, než jsou zájmy stanovené v uvedeném ustanovení. Pokud jde zadruhé o argument žalobkyně, podle kterého Komise nezohlednila možnost použít jiná méně omezující opatření ani možnost žalobkyně dovolávat se práva na náhradu újmy, Tribunál uvádí, že prováděcí nařízení 2018/1101¹¹ takové povinnosti Komisi neukládá. Posouzení Komise totiž spočívá v ověření, zda důkazy předložené žadatelem umožňují s ohledem na kritéria stanovená v prováděcím nařízení 2018/1101¹² dospět k závěru, že v případě nedodržení zákonů uvedených v příloze by byly zájmy žadatele nebo Unie vážně poškozeny ve smyslu čl. 5 druhého pododstavce nařízení č. 2271/96. Dospěje-li Komise k závěru, že je

⁶ Prováděcí rozhodnutí Komise C(2021) 3021 final ze dne 27. dubna 2021 a prováděcí rozhodnutí Komise C(2022) 2775 final ze dne 26. dubna 2022.

⁷ Viz článek 3 každého z napadených rozhodnutí.

⁸ Viz čl. 5 druhý pododstavec nařízení č. 2271/96.

⁹ Viz bod 4 odůvodnění prováděcího nařízení 2018/1101.

¹⁰ Viz článek 11 nařízení č. 2271/96.

¹¹ Viz bod 3 odůvodnění prováděcího nařízení 2018/1101.

¹² Viz bod 4 odůvodnění prováděcího nařízení 2018/1101.

dostatečně prokázáno, že došlo k vážnému poškození uvedených zájmů, nemusí posuzovat existenci jiných opatření než je oprávnění.

Zatřetí, pokud jde o žalobní důvod vycházející z porušení práva být vyslechnut, Tribunál má za to, že se unijní normotvůrce rozhodl zavést systém, v jehož rámci nemusí být zohledněny zájmy třetích osob, na která se vztahují omezující opatření, a tyto třetí osoby se nemusí účastnit řízení podle čl. 5 druhého pododstavce nařízení č. 2271/96. Přijetí rozhodnutí na základě uvedeného ustanovení tedy odpovídá cílům obecného zájmu, jež spočívají v ochraně zájmů Unie nebo osob vykonávajících práva v režimu Smlouvy o FEU před závažnou újmou, která by mohla vzniknout v důsledku nedodržení zákonů uvedených v příloze.

V tomto rámci by výkon práva být vyslechnut dotčenými třetími osobami v dotčeném řízení nejenže nebyl v souladu s cíli obecného zájmu sledovanými uvedenými právními předpisy, ale mohl by rovněž dosažení těchto cílů ohrozit kvůli nekontrolovanému šíření informací, o nichž by se mohly dozvědět orgány třetí země, která je původcem zákonů uvedených v příloze. Těmto orgánům by to totiž mohlo umožnit, aby se dozvěděly o skutečnosti, že určitá osoba požádala o oprávnění, a tedy nemusí vyhovět extraterritoriálním právním předpisům uvedené třetí země, což by vyvolávalo u této osoby rizika v podobě vyšetřování a sankcí, a tudíž by to poškozovalo zájmy této osoby či potažmo zájmy Unie.

Mimoto žádný prvek, který by byl nedílnou součástí osobní situace uvedených třetích osob, není přímo uveden mezi náležitostmi, které musí obsahovat žádost o oprávnění¹³, ani mezi kritérii, jež Komise zvažuje při posuzování takové žádosti¹⁴. V systému zavedeném nařízením č. 2271/96 v této oblasti se nejeví, že by třetí osoby, na které se vztahují omezující opatření, mohly před Komisí uplatňovat určité pochybení nebo skutečnosti týkající se jejich osobní situace. Omezení práva třetích osob, kterých se týkají omezující opatření, být vyslechnuty v rámci takového řízení se tudíž nejeví s ohledem na relevantní právní rámec a cíle, které sleduje, tak, že by bylo nepřiměřené a nerespektovalo podstatu tohoto práva. Z toho vyplývá, že za zvláštních okolností projednávané věci je uvedené omezení práva být vyslechnut odůvodněno ve smyslu judikatury a je nezbytné a přiměřené vzhledem k cílům sledovaným nařízením č. 2271/96, a zejména jeho čl. 5 druhým pododstavcem. Komise tedy nebyla povinna vyslechnout žalobkyni v rámci řízení, které vedlo k přijetí napadených rozhodnutí.

Žalobkyně mimoto tvrdila, že k tomu, aby bylo dodrženo právo žalobkyně být vyslechnuta, měla Komise zveřejnit alespoň výrok napadených rozhodnutí. Nic však neumožňuje mít za to, že by Komisi taková povinnost zveřejnění příslušela. Tato údajná povinnost nemá právní základ v žádném relevantním ustanovení a dále zveřejnění napadených rozhodnutí po jejich přijetí nemůže mít vliv na výkon případného práva žalobkyně být vyslechnuta v průběhu dotčeného správního řízení. Konečně Tribunál ze stejných důvodů odmítl argument žalobkyně, podle kterého jí Komise měla sdělit napadená rozhodnutí po jejich přijetí. S ohledem na výše uvedené tedy nelze mít za to, že Komise tím, že napadená rozhodnutí nezveřejnila nebo je nesdělila žalobkyni, porušila právo žalobkyně být vyslechnuta.

UPOZORNĚNÍ: Cílem žaloby na neplatnost je zrušení aktů orgánů Unie, které jsou v rozporu s právem Unie. Za určitých podmínek mohou členské státy, evropské orgány i jednotlivci podat žalobu na neplatnost k Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Je-li žaloba opodstatněná, akt bude zrušen. Příslušný orgán je povinen odstranit případnou právní mezeru vzniklou v důsledku zrušení aktu.

UPOZORNĚNÍ: Proti rozhodnutí Tribunálu lze ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů od jeho oznámení podat k

¹³ Ve smyslu čl. 3 odst. 2 prováděcího nařízení 2018/1101: „[V] žádosti musí být uvedeno jméno a kontaktní údaje žadatelů, musí obsahovat přesná ustanovení uvedených extraterritoriálních právních předpisů nebo příslušných následných opatření a musí popisovat rozsah požadovaného povolení a škody, které by mohly být způsobeny jejich nedodržením“.

¹⁴ Ve smyslu kritérií stanovených v článku 4 nařízení 2018/1101, jejichž cílem je totiž posoudit, zda by došlo k vážnému poškození chráněných zájmů stanovených v čl. 5 druhém pododstavci nařízení č. 2271/96.

Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek omezující se jen na právní otázky.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Tribunál.

[Úplné znění](#) rozsudku je zveřejněno na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

